

Etkileşim Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Hamit Coşkun
Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, 15 maddelik Etkileşim Kaygısı Ölçeği'nin (EKÖ) (Leary ve Kowalski, 1993) geçerlik ve güvenirlik çalışmasının ülkemizde yapılmasıdır. EKÖ'nin öncelikle Türkçe'ye çeviri ve geri çeviri çalışmaları yapılarak, Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde okuyan 208 öğrenciye uygulanmıştır. EKÖ'nin ölçüt ve ayırtedici geçerliği Kendini Sansürleme Ölçeği, Durumluluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği, Suçluluk-Utanç Ölçeği, Eysenck'in Nörotizm Alt Ölçeği, Aleksitimi Ölçeği, Rotter'in İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Kozan'ın Sosyal Beğenirlik Ölçeği ve Kimlik Ölçeği ile incelenmiştir. Yapılan çeşitli faktör analizlerinin sonuçları, ölçeğin maddelerinin orijinal ölçekle tutarlı olacak şekilde tek bir faktörde toplandığını ve varyansın % 44.44'ünü açıkladığını göstermektedir. EKÖ, ölçüt olarak alınan diğer ölçeklerle anlamlı düzeyde ilişkiler göstermekte; ancak ayırtedici geçerliği için alınan ölçeklerle ilişkisi çoğunlukla bulunmamaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (.91) ve üç hafta arayla test tekrar-test güvenirlik katsayılarının (.80) yeterli olduğu görülmüştür. Bulgular, ölçeğin Türk öğrenci örnekleminde güvenilirliliği ve geçerliğinin yeterli düzeylerde olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Etkileşim Kaygısı Ölçeği, geçerlik, güvenirlik

Abstract

The aim of the present study was to examine the validity and reliability of the Turkish translation of the Interaction Anxiousness Scale (IAS), which consisted of 15 items. The IAS was first translated into Turkish and then back translated. Then, it was administered to 208 students enrolled in the Abant İzzet Baysal University. The Self-Censorship Scale, Trait and State Anxiety Scale, The Shame-Guiltiness Scale, Eysenck's Neurotism Subscale, Alexithymia Scale, Rotter's Scale for Internal-External Locus of Control, Rosenberg Self-Esteem Scale, Kozan's Social Desirability Scale, and Identity Scale were also administered in order to assess the criterion and discriminant validity of IAS. Various factor analyses have shown that in line with its original form, the items of IAS tended to load on a single factor and accounted for 44.44 % of the total variance. The IAS was significantly correlated with its criterion related scales but mostly not correlated with its discriminant validity scales. The coefficients of internal reliability (.91) and test retest reliability (.80) at the three-week periods were found to be at significant levels. Findings have indicated that the validity and reliability indexes of IAS were at satisfactory levels in a Turkish student sample.

Key words: The Interaction Anxiousness Scale, validity, reliability

Yazışma Adresi: Doç. Dr. Hamit Coşkun, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, 14280 Gölköy, Bolu

E-posta: hamitcoskun2000@hotmail.com

Yazar Notu: Bu araştırma TÜBA-GEBİP 2006 tarafından desteklenmiştir. Yazar, Prof. Dr. Hamit Fişek ve iki değerlendirmeye teşekkür etmektedir.

Bireylerin yalnız olduğu durumlara kıyasla sosyal ortamlarda daha fazla kaygı yaşadıkları gözlenmektedir. Sosyal ortamlar aynı olmasına rağmen, yaşanan kaygının şiddeti açısından bireyler arasında önemli farklılıklar gözlenmektedir. Örneğin, bazı bireyler bu kaygıyla kolaylıkla baş edebilirken, kaygısı yüksek bireyler iletişimde olağan davranışları sergilemede büyük sorunlar yaşamaktadır. Sosyal ortamlarda yaşanan gerginliğin veya kaygının bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeleri bulunmaktadır. 1990'lı yıllarda, sosyal kaygının değişik özellikleriyle ilgili çok sayıda örnek geliştirilmiş ve geçerlik, güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Sosyal kaygı konusunda utangaçlık, iletişim kaygısı ve suskunluk gibi çok sayıda ölçeğin geliştirildiği ve bu ölçeklerde sosyal kaygının bilişsel, duygusal ve davranışsal öğelerinin ele alındığı görülmektedir. (Jones, Cheek ve Briggs, 1986; Leary, 1983).

Kişilik özelliği veya süreklilik gösteren sosyal kaygının bu araştırmalarda önemli bir özelliği bulunmaktadır. Sosyal kaygı ve utangaçlık konusunda ilk çalışmalar birkaç ankete dayalı olarak geliştirilmiştir. Ancak bu ölçekler alanda yeterince ilgi görmemiştir. Sosyal Kaçınma ve Stres Ölçeği genel sosyal kaygıyı ölçmek için geliştirilen bir ölçektir. Bu ölçeğin yayınlanmasından sonra sosyal kaygı ve utangaçlığın diğer ölçümleri [Kendilik Bilinci Ölçeği'nin bir alt ölçeği olan sosyal kaygı alt ölçeği (Fenigstein, Scheier ve Buss, 1975), utangaçlık ölçeği (Cheek ve Buss, 1981), Etkileşim Kaygısı Ölçeği (Leary, 1983), Kişisel İletişim Kaygısı Raporu (McCroskey, 1978) ve Sosyal Suskunluk Ölçeği (Jones ve Briggs, 1986)] ortaya çıkmıştır.

Bu ölçeklerin her biri sosyal kaygıları değerlendirmesine rağmen, önemli ölçüde birbirinden farklılaşmaktadır. En önemli farklılıklardan biri; bu ölçeklerin bazılarının sosyal kaygının sadece öznel yaşantılarına odaklanması (McCroskey, 1982); diğerlerinin ise temelde insanların sosyal güçlüklerine ilişkin özelliklerine odaklanmalarıdır (Jones ve Briggs, 1986). Bu ölçeklerin bir bölümü yine bu olgunun duygusal ve davranışsal özelliklerini yapısında bulundurmaktadır (Cheek ve Buss, 1981; Fenigstein ve ark., 1975; Watson ve Friend, 1969). Bu ölçümler arasında yüksek düzeyde ilişki olmasına rağmen (Jones, Briggs ve Smith, 1986), öznel kaygı ile "utangaçlık benzeri" davranış arasında önemli kavramsal farklılıklar bulunabilmektedir (Leary, 1983; Leary, 1986). Sonuç olarak, hem kaygı hem de kaygının davranışsal öğelerini değerlendirmeye çalışan ölçekler, sadece öznel kaygıyı ölçmek isteyen bir araştırmacı için ideal bir durum oluşturmamaktadır (Kowalski ve Leary, 2007; Leary ve Kowalski, 1993; Leary ve Kowalski, 1995).

Etkileşim Kaygısı Ölçeği (Leary, 1983), sosyal gerginliğin sadece duygusal ögesini ölçmek üzere geliştirilmiş bir ölçektir. İletişim araştırmacıları tarafından neredeyse her zaman kullanılan Kişisel İletişim Kaygısı Raporu (McCroskey, 1982) dışında, Etkileşim Kaygısı Ölçeği öznel sosyal kaygıyı değerlendirmek için literatürde mevcut olan tek ölçektir (Leary, 1983).

Literatürde EKÖ'nin geçerlik ve güvenilirlik bulgularının tatmin edici düzeylerde olduğu rapor edilmektedir (Leary ve Kowalski, 1993). İlk olarak, ölçeğin güvenilirliğine ilişkin çalışmalar ABD'de farklı üniversitelerde okuyan toplam 1621 öğrenci üzerinde yapılmış ve ölçeğin ortalama içsel tutarlılık katsayısı .88 ve 8 hafta arayla hesaplanan zamansal (test- tekrar test) tutarlılık katsayısı .80 olarak bulunmuştur (Leary, 1983). Daha sonra, ölçeğin geçerlik çalışmaları 1993 yılında yayınlanan bir makalede (Leary ve Kowalski, 1993) A.B.D. de farklı üniversitelerde 1864 örneklem üzerinde 1980 ve 1992 yılları arasında yapılan araştırmalara dayandırılmıştır. Ölçeğin ölçüt geçerliği incelendiğinde, etkileşim kaygısının durumluluk ve sürekli kaygı, nörotizm, utangaçlık, sıkılganlık, sosyal kaygı ve olumsuz değerlendirilme kaygısı gibi değişkenlerle pozitif ilişkili olduğu; öte yandan, ayırıcı geçerliği incelendiğinde ise ölçeğin, kişisel ve sosyal kimlik ile ilişkili olmadığı, ancak sosyal beğenirlik ve dışadönüklük ile negatif yönde ilişkili olduğu rapor edilmektedir (Leary ve Kowalski, 1993, Leary ve Kowalski, 1995).

Bu araştırmanın amacı, EKÖ'nin Türk örneğinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını gerçekleştirmek ve konuyla ilgili çalışan araştırmacıların ve uygulamacıların ilgisine sunmaktır. Bu makalede araçlar bölümünde ayrıntılı olarak belirtildiği gibi, Etkileşim Kaygısı Ölçeğinin geçerliği için ülkemizde mevcut olan ölçekler (durumluluk-sürekli kaygı, kendini sansürleme, nörotizm, suçluluk-utangaçlık, olumsuz değerlendirilme korkusu, benlik saygısı, sosyal beğenirliği ölçen testler) kullanılmıştır. Literatürdeki bulgulara paralel olarak, EKÖ ile durumluluk, sürekli kaygı, kendini sansürleme, nörotizm, suçluluk-utangaçlık ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasında pozitif yönde ilişkiler beklenmektedir. Bu çalışmada ilk defa kullanılan Kendini Sansürleme İsteği Ölçeği, bireyin sosyal ortamlarda düşüncelerini bilinçli olarak sansürlemesini ölçmektedir. Bu tür bir eğilimin sosyal ortamlarda kaygılanmayı ölçen Etkileşim Kaygısı Ölçeğinden alınan puanlarla pozitif yönde ilişkili olması sağduyuya uygun görünmektedir. Ayrıca, dışsal kontrol odağının genel belirti puanlarıyla ilişkili olmasına dayanılarak (Dağ, 1991), dışsal kontrol ile etkileşim kaygısı arasında pozitif yönde bir ilişki olması beklenilmektedir. Son olarak, literatürdeki bulgularla tutarlı olarak, EKÖ ile kişisel, sosyal ve kolektif

kimlik arasında ilişki olmaması ve sosyal beğenirlikle ise negatif yönde ilişkili olması beklenilmektedir.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmaya Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji, Matematik ve Biyoloji bölümlerinde 2. ve 3. sınıfta okuyan 208 öğrenci katılmıştır ($Ort_{yas} = 19.46$, $S = 3.65$). Katılan öğrencilerin % 56.6'sı kız, % 43.4'ü erkektir.

Veri Toplama Araçları

Etkileşim Kaygısı Ölçeği (EKÖ). Bu çalışmada geçerlik ve güvenilirliği sınanmaya çalışılan Etkileşim Kaygısı Ölçeği Leary ve Kowalski (1993) tarafından geliştirilen 15 maddelik bir ölçektir. EKÖ yabancılarla etkileşimler, otorite pozisyonundaki kişilerle uğraşma, partiler, karşı cinsle iletişim, rastlantısal karşılaşmalar, iş görüşmeleri, telefon görüşmeleri ve diğer tanımlanmamış etkileşimler gibi kaygı uyandıran ortamları geniş ölçüde kapsamaktadır (Leary ve Kowalski, 1993; Leary ve Kowalski, 1995). Katılımcılar 5'li Likert tipi bir ölçek üzerinde maddeleri yanıtlamaktadırlar. Yüksek puanlar sosyal etkileşim kaygısında artışa işaret etmektedir. Literatürde içsel tutarlığı .88 olarak rapor edilmektedir (Leary ve Kowalski, 1993).

Durumluluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği. Öner ve Le Compte (1985) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan ölçeğin her biri 20 madde olan iki ayrı alt ölçeği bulunmaktadır. Kişinin duruma veya yakın zamana ilişkin kaygısını ölçen Durumluluk Kaygı Ölçeği (DKÖ) için rapor edilen iç tutarlık katsayısı .94; kişinin genel olarak kaygılanma düzeyini ölçen Sürekli Kaygı Ölçeği (SKÖ) için rapor edilen iç tutarlık katsayısı .83 olarak bildirilmektedir. Katılımcılar 4'li Likert tipi bir ölçek üzerinde maddeleri yanıtlamaktadırlar.

Kendini Sansürleme İsteği Ölçeği (KSIÖ). Hayes ve arkadaşları (Hayes, Shanahan ve Glynn, 1991; Hayes, Shanahan ve Glynn, 2005a; Hayes, Shanahan ve Glynn, 2005b) tarafından geliştirilen ve ülkemizde Coşkun, Durak ve Elgin (2008) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan 8 maddelik bir ölçektir. Bire-yin düşüncelerini sosyal ortamlarda bilinçli olarak sansürlemesini inceleyen, tek boyutlu, 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .83 olarak bulunmuştur (Coşkun, Durak ve Elgin, 2008).

Suçluluk-Utanç Ölçeği (SUTÖ). Şahin ve Şahin (1992) tarafından geliştirilen bu ölçek 24 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi bir ölçek üzerinde değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar suçluluk-utangaçlık düzeyinde artışa işaret etmektedir. Cronbach Alfa katsayısı ile hesaplanan içsel güvenir-

liği .80'dir. (Şahin ve Şahin, 1992).

Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu (EKA-GGK). Eysenck'in kişilik envanterine dayanan ve nörotizm, dışadönüklük, psikotizm ve yalan boyutlarını ölçen 24 maddelik bu formun ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması Karancı, Dirik ve Yorulmaz (2007) tarafından yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından ölçeğin iç tutarlık katsayısı sırasıyla .78, .65, .42 ve .64 olarak rapor edilmiştir. Ölçeğin maddelerine evet (1) ve hayır (0) şeklinde cevap verilmektedir.

Aleksitimi Ölçeği (AÖ). Taylor, Ryan ve Bagby (1985) tarafından geliştirilmiştir. Orijinal adı Toronto Aleksitimi Ölçeği'dir. Duygu yitimini ölçmeyi amaçlayan ve 5'li Likert tipi puanlanan 26 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması Dereboy (1990, 1991) tarafından yapılmış, ayrıca Motan ve Gençöz (2007) tarafından ölçeğin psikometrik çalışması tekrarlanmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .65 (Dereboy, 1990; Dereboy, 1991) ile .70 (Motan ve Gençöz, 2007) arasında değişmektedir.

Rotter'in İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği (RİDKOÖ). Dağ (1991) tarafından güvenirlik ve geçerlik çalışması yapılan 29 maddelik bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puanlar dış kontrol odağına işaret etmektedir. Dağ (1991) tarafından ölçeğin iç tutarlık katsayısı .77 olarak rapor edilmektedir. Ölçeğin maddelerine (a) ve (b) seçeneklerini tercih ederek katılımcılar tepki vermektedir.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ). Ülkemizde ilk kez Çuhadaroğlu (1985) tarafından güvenirlik ve geçerlik çalışması yapılan ve yaygın olarak kullanılan 12 maddelik bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek benlik saygısında artışa işaret etmektedir. Ölçek için Çuhadaroğlu (1985) tarafından rapor edilen iç tutarlık katsayısı .71'dir. Katılımcılar 5'li Likert tipi bir ölçek üzerinde ölçek maddelerine tepkide bulunmaktadırlar.

Kozan'ın Sosyal Beğenirlik Ölçeği (KSBÖ). Kozan (1983) tarafından ülkemizde kullanılmak üzere geliştirilen 20 maddelik sosyal beğenirlik ölçeğidir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .76 olarak bulunmuştur. Katılımcılar ölçeğin maddelerine doğru ve yanlış olarak tepkide bulunmaktadır.

Kimlik Ölçeği (SKÖ). Kimliğin değişik boyutları olan kişisel kimlik alt ölçeği (10 madde), sosyal kimlik alt ölçeği (7 madde) ve kolektif kimlik alt ölçeğinin (8 madde) yanı sıra dolgu maddelerin de (10 madde) yer aldığı bir ölçektir. Coşkun (2004) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan ölçeğin iç tutarlık katsayılarının yeterince yüksek (Cronbach alfa katsayısı, .70 ile .80 arasında) olduğunu ve ayrıca güvenirlik katsayılarının kişisel kimlik alt ölçeği için .68 ile .82, sosyal kimlik alt ölçeği için .68 ile .83 ve

kollektif kimlik için .68 ile .72 aralığında değiştiğini rapor etmektedir (Coşkun, 2004).

İşlem

Uygulamadan yaklaşık bir hafta önce, öğrenciler sınıfta birtakım testleri dolduracakları, uygulamanın yeri ve çalışmaya katılımlarından dolayı kredi alacakları konusunda bilgilendirilmiştir. Katılımcılar uygulama sırasında tek başına ve birbirlerinin çalışmalarını göremeyecek şekilde oturtulmuşlardır. Sıra etkisini kontrol etmek için ölçekler karışık sırada katılımcılara verilmiştir. Herhangi bir sorun belirtmeksizin tüm katılımcılar bireysel uygulamalara katılmıştır. Uygulama yaklaşık 25 dakikalık bir zamanda gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonunda tüm katılımcılar bilgilendirilmiş ve katılımları için teşekkür edilmiştir.

Bulgular

Ölçeğin Geçerliliği

EKÖ'nin geçerliliği görünüş, yapı ve ölçüt geçerliliği ile incelenmiştir. Ölçüt geçerliliği için durumluluk-süreklilik kaygı, kendini sansürleme, utangaçlık-suçluluk, nörotizm, olumsuz değerlendirilme korkusu ve aleksitimi ölçekleri kullanılmıştır. EKÖ'nin puanları ile söz konusu ölçeklerin puanları arasında pozitif yönde

ve yeterince yüksek bir ilişki beklenilmektedir. Eğer beklenen yönde ilişkiler bulunursa, ölçeğin ölçüt geçerliliği sağlanmış olacaktır. Ölçeğin ayırtedici geçerliliği için benlik saygısı, dışadönüklük, yalnızlık, içsel/dışsal kontrol, sosyal beğenirlik ve kimlik (kişisel, sosyal ve kolektif kimlik) ölçekleri kullanılmıştır. EKÖ'nin puanları ile söz konusu ölçekler arasında yokluk veya pozitif veya negatif ancak orta düzeylerde ilişki beklenilmektedir. Beklenen yönde ilişkiler bulunması durumunda, ölçeğin ayırtedici geçerliliğinin olduğu sonucuna ulaşılmış olacaktır.

Çeviri Geçerliliği. Ölçeğin geçerliliği için araştırmacı dışında İngilizce ve Türkçede yetkin olan bir uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Alınan görüşler veya geribildirimler sonucunda ölçek, küçük bir öğrenci grubuna uygulanmış ve anlaşılma zorluk çekilen ifadelerin olup olmadığı sorgulanmıştır. Daha sonra, İngilizce lisans programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilere ölçeğin Türkçe ve İngilizce formu karışık sırada verilmiştir. İki form arasındaki korelasyon katsayısı .92 olarak belirlenmiştir.

Yapı Geçerliliği. Açımlayıcı Faktör Analizinin (Explanatory Factor Analysis) bir ögesi olan Temel Bileşenler Faktör Analizi (Principal Component Factor Analysis) ile EKÖ'nin yapısında kaç faktör olduğu analiz edilmiştir.

Tablo 1. Etkileşim Ölçeğine Ait Faktör Yükleri, Madde-Toplam Korelasyonu ve Cronbach Alfa Değerleri

	FY	MTK	CA
1. İnsanlarla rastgele karşılaşmalarda bile çoğu kez kaygılanırım.	.59	.53	.90
2. Tanımadığım insanların içinde genellikle kendimi rahat hissedirim.*	.65	.57	.90
3. Karşıt cinsten birisi ile konuşmada genellikle rahatımdır.*	.69	.62	.90
4. Öğretmen veya patronla konuşmak zorunda kaldığımda kendimi kaygılı hissedirim.	.71	.65	.86
5. Partiler veya eğlenceler çoğu kez beni kaygılandırır ve rahatsız eder.	.56	.50	.90
6. Birçok kişiye göre, insanlarla konuşurken muhtemelen çok az utangaçımdır.*	.56	.50	.90
7. İyi tanımadığım hemcinsim olan insanlarla konuşurken bazen kendimi gergin hissedirim.	.64	.57	.90
8. Bir iş görüşmesi yapıyor olsaydım kaygılı olurum.	.71	.64	.90
9. Keşke sosyal ortamlarda daha fazla kendime güvenebilseydim.	.75	.67	.90
10. Başkalarının olduğu ortamlarda çok az endişelenirim.*	.44	.39	.91
11. Genellikle çekingen biriyimdir.	.75	.70	.90
12. Karşıt cinsten fiziksel çekici birisiyle konuşurken çoğu kez kendimi kaygılı hissedirim.	.68	.62	.90
13. İyi tanımadığım birini telefonla aradığımda çoğu kez kendimi kaygılı hissedirim.	.69	.62	.90
14. Otorite pozisyonunda olan birisiyle konuşurken kendimi kaygılı hissedirim.	.71	.65	.90
15. Benden çok farklı olan insanların yanında bile kendimi genellikle rahat hissedirim.*	.74	.68	.90

*Tersine puanlanan maddeler

Açıklanan Özdeğer = 6.24, Açıklanan Varyans % = 44.44, Toplam Cronbach Alfa = .91

Not. FY = Faktör Yükleri, MTK = Madde-Toplam Korelasyonları, CA = Cronbach alfa değerleri (madde çıkarıldığında)

Tablo 2. Ölçek Maddelerine Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Değerleri

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
2. madde	.40	1.00													
3. madde	.44	.56	1.00												
4. madde	.40	.45	.45	1.00											
5. madde	.45	.38	.38	.36	1.00										
6. madde	.45	.34	.45	.37	.36	1.00									
7. madde	.44	.43	.44	.52	.33	.35	1.00								
8. madde	.35	.45	.41	.64	.45	.36	.44	1.00							
9. madde	.55	.51	.50	.53	.47	.35	.42	.60	1.00						
10. madde	.33	.34	.35	.38	.39	.48	.36	.26	.29	1.00					
11. madde	.55	.47	.62	.46	.48	.52	.46	.45	.66	.42	1.00				
12. madde	.46	.41	.47	.43	.47	.41	.41	.51	.59	.33	.52	1.00			
13. madde	.37	.45	.46	.58	.36	.39	.52	.56	.50	.33	.52	.52	1.00		
14. madde	.40	.46	.47	.73	.38	.37	.47	.72	.48	.40	.47	.48	.63	1.00	
15. madde	.42	.72	.56	.56	.38	.44	.46	.50	.60	.36	.52	.48	.55	.46	1.00
<i>Ort.</i>	1.87	2.90	2.48	2.88	2.17	2.52	2.30	3.52	2.60	2.77	2.27	2.32	2.44	2.95	2.64
<i>S</i>	.92	1.13	1.07	1.14	1.04	1.20	1.15	1.18	1.46	1.18	1.21	1.13	1.18	1.16	1.12

* $p < .01$ **Tablo 3.** Etkileşim Kaygısı Ölçeğinin(EKÖ) Ölçüt Geçerliğine İlişkin Ölçümlerle Korelasyonu

	EKÖ ile Korelasyon
1. Sürekli Kaygı ($\alpha = .78$)	.58**
2. Durumluluk Kaygı ($\alpha = .83$)	.62**
3. Suçluluk/Utangaçlık ($\alpha = .77$)	
Utangaçlık ($\alpha = .77$)	.46**
Suçluluk ($\alpha = .78$)	.36**
4. Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu (EKA-GGK)	
Nörotizm ($\alpha = .79$)	.42**
Dışadönüklük ($\alpha = .68$)	-.38**
Yalan ($\alpha = .46$)	.04
Psikotizizm ($\alpha = .70$)	-.18
5. Aleksitimi ($\alpha = .70$)	.48**
6. Rotter İçsel/Dışsal Kontrol ($\alpha = .77$)	.17
7. Rosenberg Benlik Saygısı ($\alpha = .83$)	-.58**
8. Kozan'ın Sosyal Beğenirlik ($\alpha = .69$)	-.10
9. Sosyal Kimlik Ölçeği	
Kişisel kimlik ($\alpha = .82$)	.08
Sosyal kimlik ($\alpha = .80$)	.17
Kolektif kimlik ($\alpha = .70$)	.18

** $p < .001$, $N = 57$

Barlett testinin sonucuna ($\chi^2 = 989.21$, $S = 102$, $p < .0001$) göre, Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterliği ölçümü (.89) anlamlı düzeyde olduğu gözlenmiştir. İlgili faktör analizi sonucuna göre, ölçekte bulunan tüm maddelerin varyansın % 44.44'ünü açıklayan tek bir faktöre yüklendiği görülmektedir. Ölçekte bulunan tüm maddelerin faktör yükleri .45'in üzerindedir (bkz., Tablo 1).

Doğrulamalı Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis) ile tek bir faktöre yüklenme durumunun uygunluğu incelenmiş ve elde edilen uyum indekslerinin ($\chi^2 = 292.90$, $S = 90$, $p = .00001$, RMSEA = .06, RMR = .06, GFI = .82, NFI = .87, NNFI = .89, CFI = .90) tek bir faktör yönünde tatmin edici düzeylerde olduğu gözlenmiştir (Jöreskog ve Sörbom, 1999). Ölçeğin maddeleri arasında korelasyon katsayıları incelendiğinde uyum içinde oldukları gözlenmektedir (Tablo 2).

Aynılık veya Benzerlik Geçerliği. EKÖ'nin aynılık veya benzerlik geçerliği (convergent validity) için ölçüt olarak alınan sürekli kaygı ($r = .58$, $p = .0001$), durum-luluk kaygı ($r = .62$, $p = .0001$), kendini sansürleme isteği ($r = .61$, $p = .0001$), suçluluk ($r = .36$, $p = .001$), utangaçlık ($r = .46$, $p = .0001$), nörotizm ($r = .42$, $p = .0001$), ve aleksitimi ($r = .48$, $p = .0001$) ölçekleri ile yüksek derecede pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Ayrılık Geçerliği. Ayırteci veya ayrılık geçerliği (discriminant validity) incelendiğinde, EKÖ'nin benlik saygısı ($r = -.58$, $p = .0001$) ve dışadönüklük ($r = -.38$, $p = .001$) ile negatif yönde ilişkili ve içsel/dışsal kontrol ($r = .39$, $p = .0001$) ile pozitif yönde ilişkili olduğu; öte yandan, diğer ölçeklerle [(yalan ($r = .04$, $p = .83$), KSBÖ ($r = -.10$, $p = .36$)), kişisel kimlik ($r = .08$, $p = .53$), sosyal kimlik ($r = .17$, $p = .42$) ve kolektif kimlik ölçekleri ($r = .18$, $p = .40$)] anlamlı olarak ilişkili olmadığı bulunmuştur (bkz., Tablo 3).

Ölçeğin Güvenirliği

Ölçeğin içsel tutarlılığına ilişkin Cronbach alfa değeri .91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin madde-toplam korelasyonları incelendiğinde, değerlerin .39 ile .70 arasında değiştiği gözlenmektedir. Ölçeğin üç hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenirliliği .80 ($p < .0001$) olarak bulunmuştur.

Tartışma

Bu çalışmada Etkileşim Kaygısı Ölçeğinin ülkemizde bir üniversite örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmaya çalışılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizleri (açımlayıcı ve doğrulamalı faktör analizleri) ile incelendiğinde, ölçeğin maddelerinin tek bir faktöre yüklendiği ve bu yüklenmenin istenilen değerlerde olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu bulgular, literatürde yapılan araştırmalarla tutarlıdır. Leary ve Kowalski (1993), ölçeğin geçerliğine ilişkin geniş örneklemlemler ile yaptığı çalışmalarda çoğunlukla ölçeğin tek faktöre yüklendiğini ve ölçeğin homojen bir yapı gösterdiğini belirtmekte, ancak açıklanan varyans değerini bildirmemektedir. Bu araştırmada ölçeğin maddelerinin açıkladığı toplam varyans değeri % 44.44 olarak bulunmuştur. Ayrıca, tek faktörü yansıtmayla ilgili uyum göstergelerinin tatmin edici düzeylerde olduğu görülmektedir.

Ölçeğin ölçüt bağımlı ve ayırteci geçerliği için ülkemizde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış veya yapılmakta olan ölçeklere yer verilmiştir. Ölçeğin ölçüt geçerliği için kendini sansürleme, utangaçlık, aleksitimi, nörotizm, olumsuz değerlendirilme korkusu ve durumluluk/sürekli kaygı ölçekleri kullanılmıştır. Etkileşim Kaygısı Ölçeği (EKÖ) ile Kendini Sansürleme İsteği Ölçeği (KSIÖ) puanları arasında bu araştırmada bulunan pozitif yönde ($r = .61$) ilişki literatürde bulunan ilişkiyle ($r = .64$) uyumludur (bkz., Hayes, Shanahan ve Glynn, 2005a). Hayes ve arkadaşları (2005a) sosyal kaygı ile kendini sansürleme arasındaki pozitif yönde bir ilişkinin varlığına işaret etmektedirler. Ülkemizde yapılan bir araştırmada da benzer bir ilişki bulunmuştur (Coşkun, Durak ve Elgin, 2008). Kendini sansürleme isteği sosyal ortamlarda bilinçli olarak düşüncelerini baskılama veya sansürlemeye işaret etmektedir. Öte yandan, etkileşim kaygısı, sosyal ortamlarda geçmiş öğrenmelere bağlı olarak otomatik veya bilinçdışı olarak hissedilen kaygıya işaret etmektedir. İlişkinin pozitif yönde ve .61 olması bu iki kavramın örtüşen yanlarının yaklaşık % 36 olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu durum iki kavramın birbirinden % 64 oranında farklı özelliklerinin de olduğunu işaret etmektedir. Bundan dolayı, ölçeklerin yüksek bir oranda farklı yapılarının olduğunu göz önünde bulundurmamak ve gelecek çalışmaları bu bağlamda yapılandırmak uygun bir yaklaşım olacaktır.

EKÖ ile utangaçlık arasındaki ilişki pozitif yönde ($r = .46$) ve anlamlı düzeydedir. Bu bulgu literatürde bildirilen sonuçlarla tutarlıdır. Düşünceleri bilinçli olarak sansürleme durumunun utangaçlıkla örtüşen yanı bulunmaktadır. Bununla birlikte, literatürde bu ilişkinin ($r = .88$) daha yüksek olduğu bildirilmektedir (Leary ve Kowalski, 1993). Bu durum, bu araştırmada kullanılan utangaçlık/suçluluk ölçeği (Şahin ve Şahin, 1992) ile literatürde kullanılan utangaçlık ölçeğinin (Cheek ve Buss, 1981) ve örneklem veya kültürün farklı olmasından kaynaklanabilir.

EKÖ ile Eysenck'in nörotizm alt ölçeği arasında pozitif yönde ($r = .42$) bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu, kendini sansürleme isteği arttıkça nörotizm puanlarının da artabileceğine işaret etmektedir. Bu ilişki, daha önceki araştırmada bulunan ilişki katsayısıyla ($r = .38$)

da uyumludur (Leary ve Kowalski, 1993). Ülkemizde geçerlik ve güvenilirliği Karancı ve arkadaşları (2007) tarafından yapılan ölçeğin nörotizm, dışadönüklük, psikotizm ve yalan boyutları için rapor edilen iç tutarlık katsayıları (sırasıyla, .78, .65, .42 ve .64) ile bu çalışmada bulunan katsayılar (sırasıyla .79, .68, .46 ve .70) arasında yüksek düzeyde benzerlik bulunmaktadır. Yalan boyutu açısından iki örneklem arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($Z = .07, p > .78$). Sosyal beğenirlik ölçütü olarak da kabul edilebilen yalan alt ölçeğinden alınan puanlarla kendini sansürleme isteği arasında ilişkinin anlamlı olmaması durumu, ölçeğin ayırtedici veya ayrılık geçerliğinin sağlandığına da işaret etmektedir (Karancı ve ark., 2007).

EKÖ ile durumluluk kaygı ($r = .62$) ve sürekli kaygı ($r = .58$) arasında pozitif yönde ilişki olduğu gözlenmektedir. Kişinin duruma veya yakın zamana ilişkin kaygısını ölçen Durumluluk Kaygı Ölçeği (DKÖ) için rapor edilen iç tutarlık katsayısı (.94), bu çalışmada bulunan iç tutarlık katsayısı (.83) ile paraleldir ($Z = 1.01, p > .14$). Ayrıca, kişinin genel olarak kaygılanma düzeyini ölçen Sürekli Kaygı Ölçeği (SKÖ) için rapor edilen iç tutarlık katsayısı (.83) ile bu çalışmada elde edilen iç tutarlık katsayısı (.78) arasında yüksek düzeyde benzerlik bulunmaktadır. Bu bulgular, Etkileşim Kaygısı Ölçeğinde bulunan maddelerin, hem sürekli kaygı hem de durumluluk kaygıyı ölçen maddeler içerdiğini göstermektedir. Sürekli kaygı açısından literatürde bulunan ilişki katsayısı ($r = .50$) ile bu çalışmada bulunan katsayı ($r = .58$) arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($Z = 1.5, p > .26$). Bununla birlikte, bu çalışmada EKÖ ile durumluluk kaygı puanları arasında bulunan ilişki katsayısı ($r = .62$), literatürde bulunan ilişki katsayısından ($r = .35$) anlamlı olarak daha büyüktür ($Z = 3.14, p < .001$). Bu fark, çalışmada kullanılan örneklem sayısından, kültür ve kullanılan ölçek farklılığından [örn., Sosyal Kaçınma ve Stres Ölçeğinin durumluluk kaygı alt ölçeği (Watson ve Friend, 1969) ile Öner ve Le Compte'un (1985) durumluluk kaygı alt ölçeğinin kullanılması] kaynaklanabilir.

Literatürde yapılan uygulamalardan farklı olarak bu çalışmada ölçeğin ölçüt geçerliği için duygu yitimi olarak bilinen Aleksitimi Ölçeğinden alınan puanlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmada bulunan iç tutarlık katsayısı (.70) ile ölçeğin ülkemiz literatüründe rapor edilen iç tutarlık katsayıları (.65; Dereboy, 1990; Dereboy, 1991 ve .70; Motan ve Gençöz, 2007) arasında yüksek bir tutarlık bulunmaktadır. EKÖ ile AÖ arasında yüksek bir ilişki ($r = .48$) olması durumu, duygunun ifadesinde yaşanan güçlüğü ortama bağlı yaşanan kaygıyla ilişkili olduğuna, ancak bu iki kavramın da farklı olduğuna işaret etmektedir.

EKÖ'nin ayırtedici geçerliğini incelemek için

benlik saygısı, dışadönüklük, yalan, içsel/dışsal kontrol, sosyal beğenirlik ve kimlik (kişisel, sosyal ve kolektif kimlik) ölçekleri kullanılmıştır. Benlik Saygısı Ölçeği için Çuhadaroğlu (1985) tarafından rapor edilen iç tutarlık katsayısı (.71) ile bu çalışmada bulunan katsayı (.83) arasında tutarlık bulunmaktadır ($Z = .61, p > .54$). Ayrıca, kişisel, sosyal ve kolektif kimlik alt ölçekleri için Coşkun (2004) tarafından rapor edilen iç tutarlık katsayıları (sırasıyla .79, .84 ve .68) ile bu çalışmada bulunan katsayılar (sırasıyla .82, .80 ve .70) arasında yüksek bir tutarlık bulunmaktadır. Bulgular, EKÖ'nin benlik saygısı ($r = -.58$) ve dışadönüklük ($r = -.38$) ile negatif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu durum sosyal kaygı artıkaç benlik saygısının ve dışadönüklüğün azaldığına işaret etmektedir. Bu çalışmada bulunan dışadönüklük ile ilişki literatürle uygunluk göstermesine rağmen, benlik saygısı ile etkileşim kaygısı arasında ilişki katsayısı literatürde (Leary ve Kowalski, 1993) rapor edilenden katsayıdan ($r = -.36$) anlamlı olarak daha büyüktür ($Z = 3.08, p < .001$). Bu fark, kullanılan ölçekler aynı olmasına rağmen, çalışmada kullanılan örneklem sayısından, kültür ve kuşak farklılığından kaynaklanabilir.

Ölçeğin içsel/dışsal kontrol ile ilişkisi incelendiğinde, Dağ (1991) tarafından .77 olarak rapor edilen iç tutarlık katsayısı ile bu çalışmada bulunan iç tutarlık katsayısı (.77) arasında yüksek düzeyde paralellik bulunduğu gözlenmektedir. EKÖ'nin içsel/dışsal kontrol ($r = .39$) ile pozitif yönde ilişkili olması durumu, etkileşim kaygısı artıkaç dışsal kontrole olan algıların arttığına işaret etmektedir.

Öte yandan, EKÖ ile yalnızlık ($r = .04$), Kozan'ın Sosyal Beğenirlik Ölçeği ($r = -.10$), kişisel kimlik ($r = .08$), sosyal kimlik ($r = .17$) ve kolektif kimlik ölçeklerinin ($r = .18$) anlamlı olarak ilişkili olmadığı bulunmuştur. Bu çalışmada Kozan'ın Sosyal Beğenirlik Ölçeği için bulunan iç tutarlık katsayısı (.69) düşük olmakla birlikte Kozan tarafından rapor edilen katsayısı (.76) ile tutarlık göstermektedir ($Z = .53, p > .50$). Bu bulgular, etkileşim kaygısının sosyal beğenirlik maddelerinden arınık olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, etkileşim kaygısının yalnızlıkla ve kimliğin değişik türleriyle ilişkili olmadığını göstermektedir. Gelecekte ölçeğin ölçüt geçerliği için yukarıda sözü edilen ve bu makalede tanımlanan ölçeklere ek olarak, performans dayalı ölçümlerinin (örn., düşünce sayısı, hata sayısı, çağrışımlar üretme, görsel/işitsel ayırtıcılık, psikoterapide direnç vb.) yapılması uygun olacaktır (bkz., Camacho ve Paulus, 1995).

Ölçeğin içsel ve zamansal (test tekrar test) tutarlığına ilişkin bulgular, ölçeğin oldukça güvenilir bir ölçek olduğuna işaret etmektedir. Literatürde rapor

edilen içsel güvenilirlik katsayısı (.91) bu araştırmada bulunan içsel güvenilirlik katsayısıyla (.91) yüksek düzeyde uyumaktadır (bkz., Leary ve Kowalski, 1993). Leary ve Kowalski (1993), sekiz hafta arayla inceledikleri zamansal tutarlılık katsayısını .80 olarak bildirmiştir. Üç hafta arayla incelenen zamana bağlı güvenilirlik katsayısı bu araştırmada .80 olarak bulunmuştur. Ölçme zamanlarındaki bu farklılığa rağmen, bu istatistiksel değerler anlamlı olarak birbirinden farklılaşmamakta ve her iki örnekleme bulunan zamansal tutarlılık katsayısının birbiriyle çok uyumlu olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada, bireylerin değişik sosyal ortamlarda kaygılanma durumlarını ölçen Etkileşim Kaygısı Ölçeği (Leary ve Kowalski, 1993) ile ilgili psikometrik özellikler Türk örnekleminde incelenmiştir. Bu çalışmada elde edilen bulgular, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik katsayılarının tatmin edici düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu durum, ölçeğin üniversite öğrencileri üzerinde kullanılmasının uygun olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada ölçeğin benzerlik ve ayrılık geçerliği göreceli olarak küçük ($n = 57$) bir örnekleme incelenmiştir. Bu nedenle, gelecek çalışmalarda söz konusu geçerlik türleri geniş örneklemlerde test edilmelidir. Gelecekte ölçeğin temel ve uygulamalı alanlarda çalışanlar tarafından kullanılabilmesi için yeni araştırmalara gereksinim duyulmaktadır. Özellikle, ölçmeyle ilgili çalışmalarda demografik değişkenler (örn., cinsiyet, yaş, eğitim, sosyo-ekonomik düzey) belirlenerek, uygulamalı alanlarda (örn., eğitim, psikiyatri, psikoterapi ve danışmanlık alanlarında) bireylerin etkileşim kaygısı yaşantıları incelenmelidir.

Kaynaklar

- Camacho, L. M. ve Paulus, P. B. (1995). The role of social anxiousness in group brainstorming. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 1071-1080.
- Cheek, J. M. ve Buss, A. H. (1981). Shyness and sociability. *Journal of Personality and Social Psychology*, 41, 330-339.
- Coşkun, H., Durak, M. ve Elgin, V. M. (2008). *Kendini Sansürleme İsteği Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Yayınlanmamış makale.
- Coşkun, H. (2004). Kimlik Ölçeğinin bir Türk örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 7 (14), 49-60.
- Çuhadaroğlu, F. (1985). Gençlerde benlik saygısı ile ilgili bir araştırma. *XXI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi Bilimsel Çalışmaları* içinde (107-108). Adana: Çukurova Tıp Fakültesi Yayını.
- Dağ, İ. (1991). Rotter'in İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği (RİDKOÖ)'nin üniversite öğrencileri için güvenilirliği ve geçerliği. *Psikoloji Dergisi*, 7 (26), 10-16.
- Dereboy, İ. F. (1990). *Aleksitimi öz bildirim ölçeklerinin psikometrik özellikleri üzerine bir çalışma*. Yayınlanmamış uzmanlık tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- Dereboy, İ. F. (1991) Aleksitimi: Bir gözden geçirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 1 (3), 157-165.
- Fenigstein, A., Scheier, M. F. ve Buss, A. H. (1975). Public and private self-consciousness: Assessment and theory. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 43, 522-527.
- Hayes, A. F., Shanahan, J. ve Glynn, C. J. (2001). Willingness to express one's opinion in a realistic situation as a function of perceived support for that opinion. *International Journal of Public Opinion Research*, 13, 45-58.
- Hayes, A. F., Shanahan, J. ve Glynn, C. J. (2005a). Willingness to self-censor: A construct and measurement tool for public opinion research. *International Journal of Public Opinion Research*, 17 (3), 298-323.
- Hayes, A. F., Shanahan, J. ve Glynn, C. J. (2005b). Validating the Willingness to Self-Censor Scale: Individual differences in the effect of the climate of opinion on opinion expression. *International Journal of Public Opinion Research*, 17 (4), 443-455.
- Leary, M. R. (1983). Social anxiousness: The construct and its measurement. *Journal of Personality Assessment*, 47, 66-75.
- Leary, M. R. (1986). The impact of interactional impediments on social anxiety and self-presentation. *Journal of Experimental Social Psychology*, 22, 122-135.
- Leary M. R. ve Kowalski, R. M. (1993). The Interaction Anxiousness Scale: Construct and criterion-related validity. *Journal of Personality Assessment*, 61 (1), 136-146.
- Leary M. R. ve Kowalski, R. M. (1995). *Social anxiety*. New York: The Guilford Press.
- Jones, W. H. ve Briggs, S. R. (1986). *Manual for the Social Retience Scale*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Jones, W. H., Cheek, J. M. ve Briggs, S. R. (1986). *Shyness: Perspectives on research and treatment*. New York: Plenum.
- Jöreskog, K. G. ve Sörbom, D. (1999). *LISREL 8.30 Version*. IL:Chicago. Scientific Software International Inc.
- Karancı, A. N., Dirik, G. ve Yorulmaz, O. (2007). Eysenck Kişilik Anketi - Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formunun (EKA-GGK) Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18 (3), 254-261.
- Kozan, K. (1983). Davranış bilimleri araştırmalarında sosyal beğenirlik boyutu ve Türkiye için bir Sosyal Beğenirlik Ölçeği. *ODTÜ Geliştirme Dergisi*, 10 (3), 447-478.
- Kowalski, R. M. ve Leary M. R. (2007). *The social psychology of emotional and behavioral problems: Interfaces of social and clinical psychology* (4. baskı). Washington DC: American Psychological Association.
- McCroskey, J. C. (1978). Validity of the PRCA as an index of oral communication apprehension. *Communication Monographs*, 45, 192-203.
- McCroskey, J. C. (1982). *An introduction to rhetorical communication* (4. baskı). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Mortan, İ. ve Gençöz, T. (2007). Aleksitimi boyutlarının depresyon ve anksiyete belirtileri ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18 (4), 333-343.
- Öner, L. ve Le Compte, A. (1985). *(Süreksiz) Durumluluk-Süreklilik Kaygı Envanteri el kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Şahin N. H. ve Şahin, N. (1992). Adolescent quilt, shame, and depression in relation to sociotropy and autonomy. *The World Congress of Cognitive Therapy*, 17-21 Haziran, Toronto.

Taylor, G. J., Ryan, D. ve Bagby, R. M. (1985). Toward the development of a new self-report alexithymia scale. *Psychotherapy Psychosomatic*, 44, 191-199.

Watson, D. ve Friend, R. (1969). Measurement of social-evaluative anxiety. *Journal of Consulting Clinical Psychology*, 33, 448-457.

Summary

The Interaction Anxiousness Scale: A Study for Validity and Reliability

Hamit Coşkun

Abant İzzet Baysal University

Individuals are prone to feel more anxiety in various social settings than alone and differ from each other in terms of interaction anxiety that has cognitive, social, and behavioral elements. In the early 1990s many attempts were made to measure or evaluate the validity and reliability of various social anxiety scales that were argued to have a distinct structure from nonsocial anxiety ones (Fenigstein, Scheier & Buss, 1975; Jones & Briggs, 1986; Jones, Cheek & Briggs, 1986; Leary, 1983). Yet, these initial attempts have some problems. For example, some scales have focused on the subjective experiences of anxiety (McCroskey, 1982), while others have preferred to examine the characteristics of one's social difficulties (Jones & Briggs, 1986). On the other hand, the Interaction Anxiousness Scale (IAS) was the only scale that evaluated the emotional and behavioral aspects of social stress in social settings (Leary, 1983; Kowalski & Leary, 2007).

In the literature findings related to the validity and reliability of the IAS were reported to be at satisfactory levels (Leary & Kowalski, 1993). Based on the studies that were conducted on a variety of universities in the U.S.A., the internal reliability and test re-test reliability coefficients at eight week intervals were found to be .88 and .80, respectively (Leary, 1983). As of scales for its convergent validity, such scales as state and trait anxiety, neuroticism, shyness, social anxiety, and fear of negative evaluation scales were reported to be positively correlated with the IAS. Studies on its discriminant validity showed that IAS was not correlated with personal and social identity but negatively correlated with social desirability and extraversion (Leary & Kowalski, 1993; 1995). The aim of the present study was to examine the validity and reliability of the Turkish translation of the Interaction Anxiousness Scale (IAS), which consisted of 15 items. Parallel to findings in the literature, some scales which were tested for their reliability and validity in Turkey, such as The

Self-Censorship Scale, Trait and State Anxiety Scale, The Shame-Guiltiness Scale, Eysenck's Neuroticism Subscale, Alexithymia Scale, Rotter's Scale for Internal-External Locus of Control, Rosenberg Self-Esteem Scale, Kozan's Social Desirability Scale, and Identity Scale were used in order to assess the convergent and discriminant validity of IAS in the present study.

Method

Participants

A total of 208 students enrolled in various departments of the Faculty of Science and Arts at the Abant İzzet Baysal University did participate in this study for exchange of an experimental credit. The mean age of participants was 19.46 ($SD = 3.65$). 56.6 % of the participants were female, 43.4 % of them were male.

Instruments

Interaction Anxiousness Scale (IAS). IAS, which consisted of 15 items, was developed by Leary and Kowalski (1993) and measured various anxiety triggering situations such as interaction with strangers, dealings with people in authority positions, parties, encounter with the opposite sex, causal gatherings, job interviews, phone conversations, and undefined conversations (Leary & Kowalski, 1993; 1995). The internal reliability of this scale was reported to be .91 (Leary & Kowalski, 1993).

Trait and State Anxiety Scale (TSAS). They were developed by Öner and Le Compte (1985) and each of which consisted of 20 items. The reported internal reliability score for the Trait Anxiety and the State Anxiety Scale were .83 and .94, respectively.

The Willingness to Self-Censor Scale (WSS). The scale, consisted of 8 items, was originally developed

by Hayes and others (Hayes, Shanahan & Glynn, 1991; 2005a; 2005b) in order to assess the consciously suppression of one's ideas. Its internal reliability was .83.

Shame-Guiltiness Scale (SQS). The scale was originally developed by Şahin and Şahin (1992) and its internal reliability was .80.

Eysenck's Revised Form of Personality Scale (ERFPS). Its validity and reliability study was studied by Karancı, Dirik and Yorulmaz (2007). The reliability coefficients for neuroticism, extraversion, psychoticism, and lie subscales respectively were .78, .65, .42, and .64.

Alexithymia Scale (AS). The scale was originally developed by Taylor, Ryan and Bagby (1985) to assess the loss of feelings. Its validity and reliability were studied by Motan and Gençöz (2007) in Turkey. Its internal reliability coefficients seemed to change from one study [.65 in Dereboy (1990; 1991)] to another [.70 in Motan and Gençöz (2007)].

Rotter's Scale for Internal-External Locus of Control (RSI-ELC). Its reliability and validity was studied by Dağ (1991) and its internal validity was reported to be .77.

Rosenberg's Self-Esteem Scale (RSES). In Turkey, its validity and reliability study was studied by Çuhardaroğlu (1985), who reported its internal reliability of .71.

Kozan's Social Desirability Scale (KSDS). The scale was originally developed by Kozan (1983) and its internal reliability was .76.

Identity Scale (IS). In Turkey, its validity and reliability study was studied by Coşkun (2004) to assess personal, social, and collective identity.

Procedure

All participants were informed about the place and time for administration of scales and credit they would receive one week before the administration. When they arrived, they were allowed to sit apart from each other and handed out the scales used in this study that were distributed in a counterbalanced fashion.

Results

Validity of the IAS

Translation Validity. On the basis of the feedbacks coming from the two bilingual experts, the initial form of IAS was administrated to students who judged items in terms of difficulties in understanding. Finally, the two forms of IAS were administrated to students

who know both English and Turkish. The correlation coefficient was .92 between these two student groups.

Construct Validity. The Explanatory Factor Analysis showed that items could account for 44.44 % of the total variance. In line with this analysis, Confirmatory Factor Analysis also demonstrated that the scale had acceptable goodness-of-fit indexes ($\chi^2 = 292.90$, $SD = 90$, $p = .00001$, $RMSEA = .06$, $RMR = .06$, $GFI = .82$, $NFI = .87$, $NNFI = .89$, $CFI = .90$), indicating one common factor (Jöreskog & Sörbom, 1999).

Convergent Validity. IAS was positively correlated with trait anxiety ($r = .58$, $p = .0001$), state anxiety ($r = .62$, $p = .0001$), the willingness to self-censor ($r = .61$, $p = .0001$), guiltiness ($r = .36$, $p = .001$), shyness ($r = .46$, $p = .0001$), neuroticism ($r = .42$, $p = .0001$), and alexithymia ($r = .48$, $p = .0001$).

Discriminant Validity. IAS was negatively correlated self-esteem ($r = -.58$, $p = .0001$) and extraversion ($r = -.38$, $p = .001$) but positively correlated with external control ($r = .39$, $p = .0001$). However, it was not significantly correlated lie subscale ($r = .04$, $p = .83$), Kozan's social desirability ($r = -.10$, $p = .36$), personal identity ($r = .08$, $p = .53$), social identity ($r = .17$, $p = .42$) and collective identity ($r = .18$, $p = .40$).

Reliability

Its internal reliability as indexed by Cronbach's alpha was .91. Its test re-test reliability at three week intervals was .80.

Discussion

This study examined the validity and reliability of the Interaction Anxiousness Scale (IAS) in a university sample in Turkey. In line with the findings of studies done by Leary and Kowalski (1993), factors analyses indicated that all items loaded on a single or common factor, accounting for 44.44 % of the total variance. In sum, convergent validity and discriminant validity of the IAS were at satisfactory levels and consistent with the studies in the literature. Also, its internal reliability and test re-test reliability coefficients were found to be at quite satisfactory levels. These findings suggest that this scale can be used in university samples. It should be kept in mind that the future studies, which can have a large sample size and focus on some demographical variables, are needed for the application and standardization of this scale in educational, psychotherapy, and counseling settings.